

ЕТНОКУЛТУРНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА НАСЕЛЕНИЕТО

В ОБЛАСТ ЛОВЕЧ КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

Окончателни данни

Етнокултурните характеристики на населението са обект на наблюдение от началото на 135-годишната история на преброяванията в страната. При първите преброявания, проведени в края на XIX век (1887 и 1892 г.), са наблюдавани признаците „вероизповедание“ и „матерен език“. През 1900 г. е включен признакът „народност“. При преброяването, проведено в края на 1946 г., вероизповеданието отпада, а другите два признака фигурират до 1975 г., като вместо матерен език се използва наименованието „майчин език“. Единствено през 1985 г. тези признаци са изключени от програмата на преброяването. При преброяванията, проведени през 1992 и 2001 г., се наблюдават признаците „етническа група“, „майчин език“ и „вероизповедание“, а при преброяванията през 2011 и 2021 г. е добавена и „религиозност“.

При последните три преброявания въпросите, свързани с етнокултурните характеристики, са доброволни. Използваните дефиниции и методология, както и формирането на въпросите и отговорите в преброителната карта са изцяло съобразени с основните принципи и препоръки на ООН, свързани с изучаването на населението по етнически и религиозни признаци:

- ✓ Доброволност на отговорите;
- ✓ Самоопределение;
- ✓ Възможност за свободно записан отговор.

Самоопределение по етнос

Етническата група представлява общност от лица, близки по произход, бит, култура и език.

Тенденциите в демографските процеси, обуславящи измененията в броя и структурите на населението, се отразяват върху всички етнически групи в страната. В резултат на това намалява абсолютният брой на населението и на трите основни етнически групи, както и не настъпват съществени изменения в етническата структура между последните две преброявания.

Към 7 септември 2021 г. **българската етническа група** обхваща 103 484, или 90.9% от лицата, отговорили на въпроса за етническа принадлежност. В сравнение с 2011 г. дялът на тази група се запазва.

Към **турската етническа група** са се самоопределили 2 789, или 2.4% от отговорилите лица. Относителният им дял намалява с 0.9 процентни пункта в сравнение с 2011 година.

Към традиционно третия по численост **ромски етнос** са се самоопределили 4 999, или 4.4% от отговорилите лица. Относителният дял на населението от тази етническа група не се променя в сравнение с 2011 година.

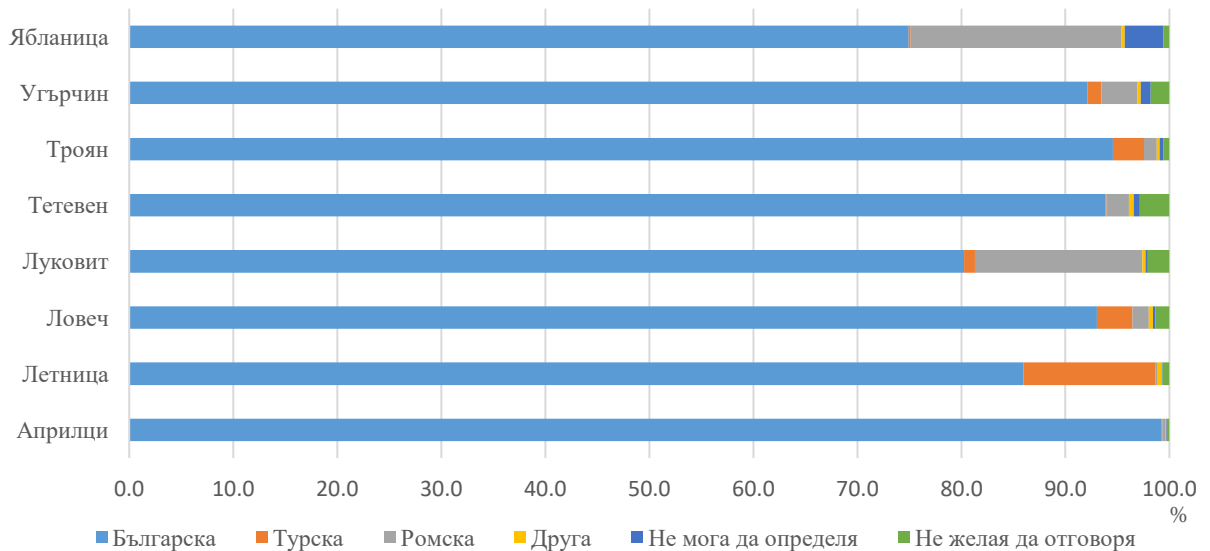
Към **други етнически групи** са се самоопределили 407 души, или 0.4%.

Лицата, които са посочили, че **не могат да се самоопределят**, са 574 (0.5%). Отговор „**Не желая да отговоря**“ са отбелязали 1 628, или 1.4% от отговорилите лица.

Териториално разпределение по етническо самоопределение

Към 7 септември 2021 г. във всички общини на област Ловеч преобладава населението от българската етническа общност. Най- висок е относителният дял в общините Априлци (99.2%), Троян (94.6%) и Тетевен (93.8%). С най-нисък дял на населението от българската етническа група сред всички осем общини на областта са Ябланица (74.9%) и Луковит (80.3%).

Фиг. 1. Структура на населението в област Ловеч по етническа принадлежност и общини към 7 септември 2021 години

В четири общини населението от ромската етническа общност е втората по численост група. Най-голям е делът на самоопределилите се като роми в общините Ябланица - 20.3% и Луковит - 16.1%. С най-нисък дял са общините Летница - 0.2% и Априлци - 0.3%.

В три общини относителният дял на населението, самоопределило се към турската етническа група, е по-висок от този за областта (2.4%). Най-висок е той в общините Летница - 12.7% и Ловеч - 3.4%, а най-нисък в общините Априлци и Тетевен - 0.1%.

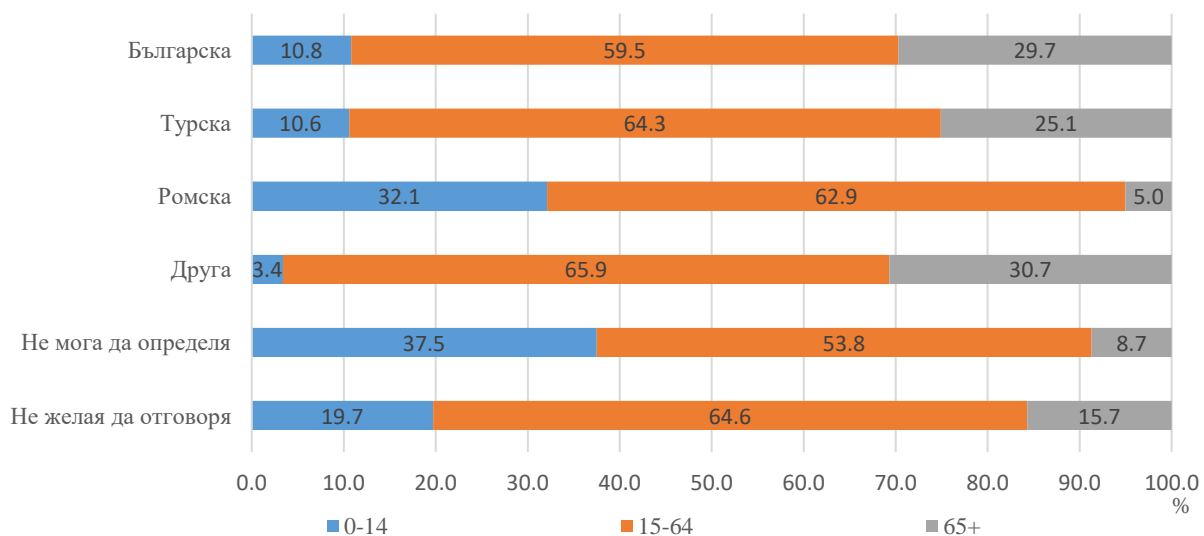
С течение на времето населението с българско етническо самоопределение се е урбанизирано значително повече в сравнение с другите две етнически групи. Към 7 септември 2021 г. в градовете на област Ловеч 63.6% от българския, 25.1% от турския и 52.3% от ромския етнос.

Възраст и етнос

Характерният за последните десетилетия процес на застаряване на населението засяга в най-голяма степен лицата от българската етническа общност. В област Ловеч при тази група делът на населението на 65 и повече навършени години е – 29.7%, при 25.1% и 5.0% съответно за турската и ромската етническа група.

Сред трите основни етнически общности най-висок е делът на младото население (0 - 14 навършени години) при ромите - 32.1% от самоопределилите се към този етнос. По-малък е делът на младите при българската общност (10.8%) и най-нисък е този дял при турската етническа група - 10.6%.

Фиг. 2. Възрастова структура на населението в област Ловеч по етнически групи към 7 септември 2021 година

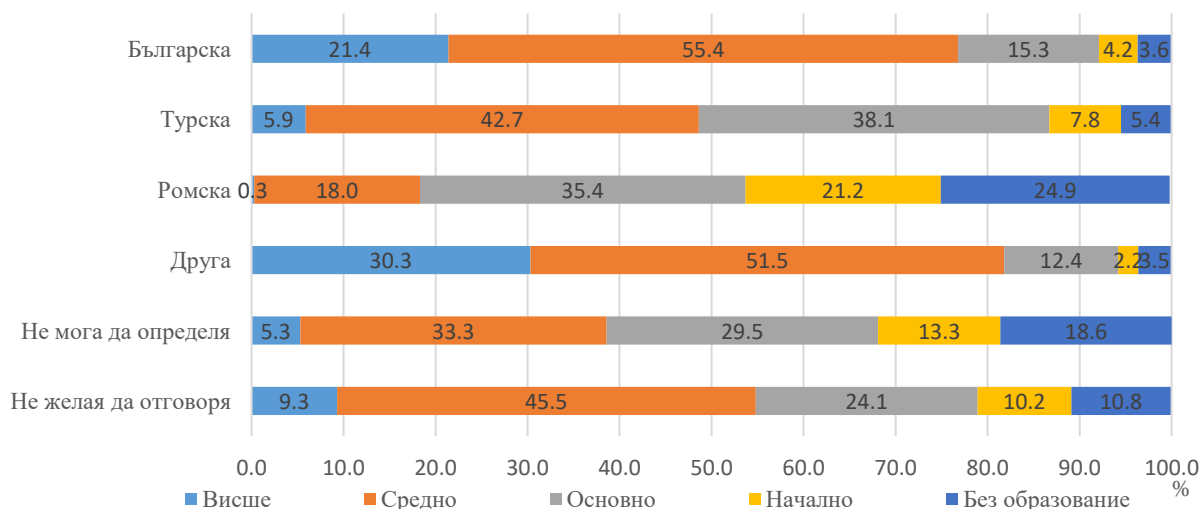

Образование и етнос

Наблюдават се съществени различия в образователната структура на населението в област Ловеч по етническа принадлежност. Докато при самоопределилите се като българи на седем и повече навършени години 76.8% са с високо образование (21.4% с висше и 55.4% със средно), то при населението от турската етническа група с високо образование са 48.6% (5.9% с висше и 42.7% със средно), а при ромския етнос относителният дял на този показател е 18.3%, съответно 0.3% с висше и 18.0% със средно образование.

В сравнение с 2011 г. и при трите основни етнически групи в област Ловеч се наблюдава положителна тенденция на увеличаване на абсолютния брой и относителния дял на лицата със завършено висше и средно образование. За десет години делът на населението със завършено висше образование нараства от 0.2 на 0.3% сред ромската етническа група, от 3.6 на 5.9% сред турската и от 17.1% през 2011 г. на 21.4% през 2021 г. сред самоопределилите се към българската етническа група.

Фиг. 3. Разпределение на населението в област Ловеч по етническа принадлежност и степен на завършено образование към 7 септември 2021 година

От лицата на 15 и повече навършени години никога не са посещавали училище 0.4% от самоопределилите се към българската етническа група, 0.7% от турската и 6.2% от ромската етническа група.

Децата в задължителна училищна възраст (7 - 15 навършени години) в област Ловеч, останали извън образователния процес, са 10.3% при турската общност, 9.5% при ромската и 2.1% от самоопределилите се към българската етническа група в тази възрастова група.

Грамотността се определя като умението да се чете и пише с разбиране на прочетеното и написаното. В област Ловеч към 7 септември 2021 г. 16.8% от самоопределилите се към ромската етническа група на възраст 9 и повече навършени години са неграмотни. Този дял е 2.1% и 0.9% съответно за самоопределилите се към турската и българската етническа група.

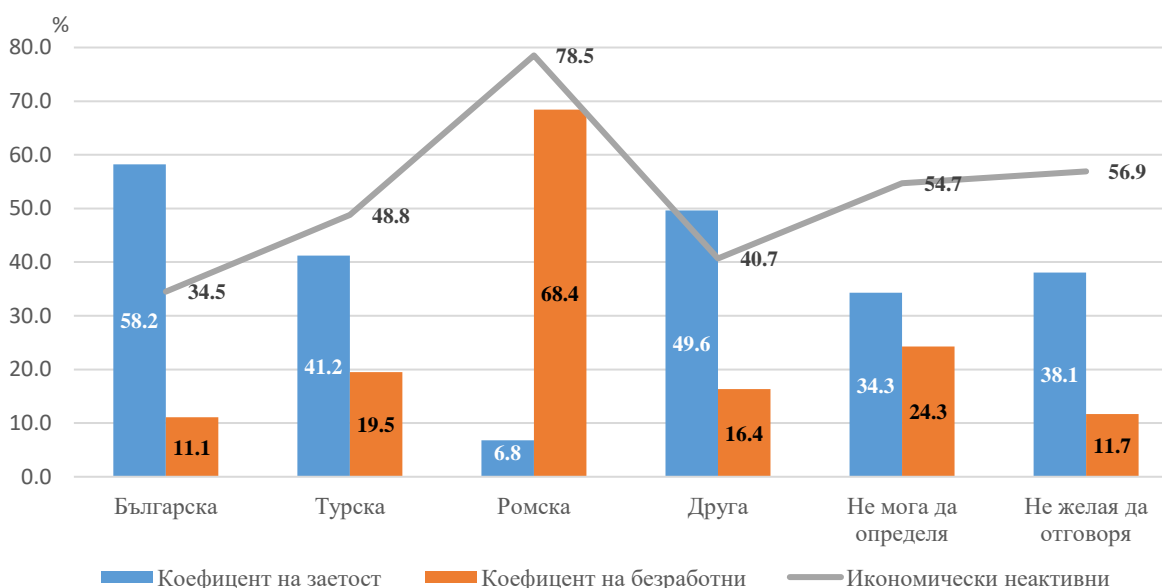
Икономическа активност и етнос

Данните за икономическите характеристики на населението се отнасят до положението на лицата на пазара на труда през седмицата, предхождаща критичния момент на преброяването - 31 август - 6 септември 2021 година.

Налице са значителни различия по отношение на участието на пазара на труда на лицата от различните етнически групи. В област Ловеч най-висока е заетостта във възрастовата група от 15 до 64 навършени години при българската етническа група с коефициент на заетост 58.2%, а най-нисък е този показател при ромската етническа група - 6.8%.

Безработицата е най-висока сред самоопределилите се от ромската етническа група. Повече от половината (68.4%) от икономически активните лица от този етнос са били безработни през наблюдавания период. Всеки пети икономически активен на възраст 15 - 64 навършени години от турската етническа група също е бил безработен през наблюдавания период. Най-нисък е този показател при самоопределилите се от българската етническа група - 11.1% от икономически активните лица.

Фиг. 4. Коефициенти на заетост и безработица и икономически неактивни лица в област Ловеч по етническа принадлежност за лицата на възраст 15 - 64 навършени години

Майчин език

Майчиният език е вторият традиционно изучаван при преброяванията етнокултурен признак.

Майчиният език е първият език, усвоен у дома в най-ранно детство.

В област Ловеч българският е майчин език за 104 818 души, или 92.1% от населението, турският - за 2 536 души, или за 2.2%, и ромският - за 4 520 души, или за 4.0% от отговорилите на въпроса.

Друг майчин език са посочили 458 души, или 0.4%.

Лицата, които са посочили, че **не могат да определят** майчиния си език са 390 (0.3%). Отговор „**Не желая да отговоря**“ са отбелязали 1 036, или 0.9% от отговорилите лица.

Връзката между етническото самоопределение и самоопределянето по майчин език е силно изразена.

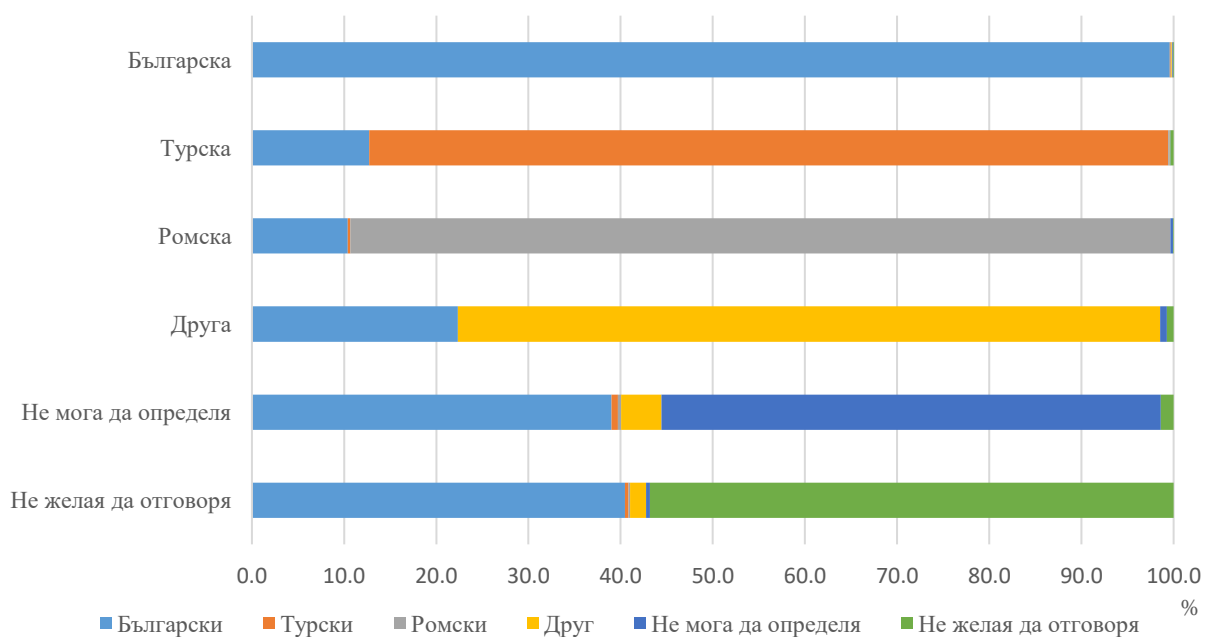
Най-еднородна по майчин език е българската етническа група - сред отговорилите и на двата въпроса за етнос и майчин език 99.6% от лицата от българската етническа група посочват българския за майчин език, 96 (0.1%) - турския, 82 (0.1%) - ромския, и 94 (0.1%) - друг.

Сред самоопределилите се към турската етническа група за 2 416 души (86.7%) майчин език е турският, а за 355, или 12.7%, майчин е българският език.

Ромската етническа група е малко по-разнородна в своето самоопределение по майчин език:

- 4 430 души, или 89.0%, са посочили ромския за майчин език;
- 518, или 10.4% - български;
- 14, или 0.3% - турски.

Фиг. 5. Структура на населението в област Ловеч по етническа принадлежност и майчин език към 7 септември 2021 година

Вероизповедание

Вероизповеданието е принадлежността на лицето към дадена група, обособена исторически и характеризираща се с извършването на определени религиозни обреди (източноправославни, католически, протестантски, мюсюлмански и други).

Лицата в област Ловеч, самоопределили се към християнско вероизповедание, са 82 468, или 72.5% от отговорилите на въпроса. Сред тях преобладават източноправославните християни – 81 562, или 98.9% от посочилите християнско вероизповедание, следват лицата с протестантско вероизповедание - 527 (0.6%), католическо - 288 (0.3%), и 8 са посочили арменско апостолическо вероизповедание. Отговорът „друго християнско“ са избрали 83, или 0.1% от отговорилите на въпроса.

Мюсюлманско вероизповедание са посочили 3 009 лица, или 2.6%, юдейско - 6, а други вероизповедания изповядват 50 лица.

Към 7 септември 2021 г. 10 673 (9.4%) лица са отговорили, че нямат вероизповедание, 7 574 (6.7%) са изпитали затруднения да определят своето вероизповедание, а 9 978 (8.8%) са отбелязали отговор „не желая да отговоря“.

Вероизповедание и етнос

При лицата в област Ловеч, самоопределили се към българската етническа група, 77 872 души, или 75.3%, са с източноправославно вероизповедание, 228 (0.2%) - с католическо, 479 (0.5%) - с протестантско, и 740 (0.7%) - с мюсюлманско вероизповедание. Отговор „нямам“ са посочили 9 508 (9.2%) лица, а „не мога да определя“ – 6 301, или 6.1% от самоопределилите се към българската етническа група.

За 1 976 души (70.9%) от самоопределилите се към турската етническа група отбелязаното вероизповедание е мюсюлманско, 116 (4.2%) са избрали източноправославно вероизповедание, 325 (11.7%) от тази етническа група са посочили, че нямат вероизповедание, 188 (6.7%) не са успели да се самоопределят.

Сред самоопределилите се към ромската етническа група преобладават тези с източноправославно вероизповедание – 3 055, или 61.4%. Мюсюлманско вероизповедание е посочено от 203 (4.1%) от ромите, протестантско - от 10 (0.2%), „нямам“ вероизповедание са отбелязали 646 (13.0%) и „не мога да определя“ - 712 (14.3%) от самоопределилите се към ромската етническа група.

Най-висок е дялът на лицата, които са декларирали, че не желаят да посочат вероизповеданието си сред българската етническа група - 7.9%, а най-нисък - сред лицата, самоопределили се към турската етническа група (5.7%).

Религиозност

Религиозността е миросглед и поведение, нагласи и обичаи, основани на вярата в божествено или висше същество, свръхестествени сили, както и съвкупност от морални норми, практики, ценности, институции и ритуали, съпровождащи този миросглед.

В област Ловеч към 7 септември 2021 г. 48 213, или 42.4% от отговорилите на въпроса „Религиозен ли сте?“, са отбелязали „не“, 39 270 (34.5%) са отбелязали „да“, 13.4% „не мога да определя“, а 9.7% са избрали отговор „не желая да отговоря на въпроса“. От отговорилите с „да“ 56.8% са жени, а 43.2% са мъже.

Комбинирането на въпросите за вероизповедание и религиозност показва, че 57.8% от самоопределилите се към мюсюлманско вероизповедание са посочили, че са религиозни, докато при самоопределилите се към християнско вероизповедание този дял е 44.7%.

1. Население по етническа принадлежност в област Ловеч по общини към 7 септември 2021 година

Области	Общо	Етническа група				Не мога да определя	Не желая да отговоря	Непоказана
		българска	турска	ромска	друга			
Общо	116394	103484	2789	4999	407	574	1628	2513
Априлци	2786	2749	3	9	2	2	6	15
Летница	3632	3040	448	8	15	2	23	96
Ловеч	38699	35372	1298	593	158	90	507	681
Луковит	15761	12049	155	2415	47	35	310	750
Тетевен	17970	16580	20	383	79	107	501	300
Троян	26884	25107	791	325	72	90	161	338
Угърчин	5035	4531	64	170	16	47	89	118
Ябланица	5627	4056	10	1096	18	201	31	215

2. Население по майчин език в област Ловеч по общини към 7 септември 2021 година

Области	Общо	Майчин език				Не мога да определя	Не желая да отговоря	Непоказан
		Български	Турски	Ромски	Друг			
Общо	116394	104818	2536	4520	458	390	1036	2636
Априлци	2786	2746	4	9	5	2	3	17
Летница	3632	3051	439	8	19	2	17	96
Ловеч	38699	35540	1176	539	219	59	456	710
Луковит	15761	12533	93	2061	30	27	223	794
Тетевен	17970	17071	17	381	53	13	111	324
Троян	26884	25219	762	276	86	69	120	352
Угърчин	5035	4596	37	161	15	20	82	124
Ябланица	5627	4062	8	1085	31	198	24	219

3. Население по вероизповедание в област Ловеч по общини към 7 септември 2021 година

Области	Общо	Вероизповедание					Не мога да определя	Не желая да отговоря	Непоказано
		християнско	мюсюлманско	юдейско	друго	нямам			
Общо	116394	82468	3009	6	50	10673	7574	9978	2636
Априлци	2786	2455	6	-	-	128	102	78	17
Летница	3632	2690	262	-	-	292	209	83	96
Ловеч	38699	27906	1163	2	25	3124	2122	3647	710
Луковит	15761	10410	363	2	6	1263	1266	1657	794
Тетевен	17970	9748	323	-	4	3572	1817	2182	324
Троян	26884	21649	823	2	15	1219	1286	1538	352
Угърчин	5035	3198	58	-	-	721	308	626	124
Ябланица	5627	4412	11	-	-	354	464	167	219